

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 23 Mars 1886, kl. 2 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af motion om ändring af § 33 Riksdagsordningen.

Uti en från Andra Kammaren till Utskottet öfverlemnad motion, N:o 187, har Herr *E. J. Ekman* föreslagit, att Riksdagen ville för sin del besluta, »att, med ändring af § 33 i Riksdagsordningen, hela det stycket måtte utgå, som börjar med orden: »Talman och vice talman aflägga inför Konungen följande ed»: — — —, och slutar med de orden: »Så sant mig Gud hjelpe till lif och själ»; samt att, med uteslutande af de sista orden i derpå följande stycke, detta måtte få följande lydelse: »Då i något af de fall, som i 91, 93 och 94 §§ Regeringsformen omförmälas, Riksdagen på de i samma grundlags 95 § nämnde vederbörandes kallelse sammanträder, eger hvardera Kammaren att inom sig välja talman och vice talman.»

Under åberopande af Riksdagens, med anledning af en af motionären väckt motion om åtskilliga löfteseders afskaffande, nyligen fattade beslut att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, huruvida icke huld- och trohetseder, embetseder, krigsmannaeder eller andra med dessa jemförliga eder må kunna afskaffas, hvilket beslut emellertid icke torde afse i grundlagarne förekommande löfteseder, om hvilkas upphäfvande motionären i ofvannämnda motion sagt sig vilja sedermera väcka särskildt förslag, förklarar motionären, att de i bemälda motion angifna skäl äfven äro tillämpliga med afseende på den af honom nu före-

slagna förändringen. Dessa böra emellertid vara Riksdagen tillräckligt bekanta, för att Utskottet icke skall behöfva upprepa dem, utan torde det vara tillfyllest att anföra de af motionären åberopade omständigheter, som särskildt borde föranleda talmans- och vice talmansedens afskaffande. I nämnda afseende yttrar motionären som följer:

»Mot talmännens och vice talmännens ärliga svärjande kan ytterligare invändas, att det väl må synas underligt, att de män, som af Konungen sjelf, eller i de fall, som i 91, 93 och 94 §§ Regeringsformen omförmälas, af Kamrarne sjelfva få förtroende att intaga talmans- och vice talmansplatsen, skola beständigt affordras ed, utan tvifvel för att man skall kunna vara säker på deras samvetsgranna och pligttrogna skötande af sina förtroendeuppdrag. Men då man väl får taga för afgjort, att dessa uppdrag icke lemnas åt andra personer än åt sådana, som, utom öfriga passande egenskaper, under en längre offentlig verksamhet ådagalagt den karakterens redbarhet och samvetsgrannhet, som borde göra allt svärjande för dem öfverflödigt, så torde äfven dessa eder kunna utan någon fara afskaffas».

Utskottet delar motionärens åsigt, att en ed bör afskaffas, så snart densamma är öfverflödig; och öfverflödig är eden för visso, då man, eden förutan, har nöjaktig säkerhet att vinna det resultat, hvars uppnående genom densamma skulle betryggas. Detta synes vara fallet med afseende på talmans- och vice talmanseden, ty derom torde något tvifvel ej kunna vara, att talmännens och vice talmännens vilja och förmåga att ställa sig till ovilkorlig efterlefnad rikets grundlagar redan i de personliga egenskaperna hos dem, som kunna komma i fråga att hedras med nämnda förtroenden, hafva ett så starkt stöd, som i menliga förhållanden torde kunna erbjudas, och hvars styrka sålunda den aflagda eden är ur stånd att förhöja.

På grund häraf får Utskottet hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Herr Ekmans motion, ville antaga att hvila till grundlagsenlig behandling följande förslag till förändrad lydelse af

Riksdagsordningen.

§ 33.

(Nuvarande lydelse:)

»Så snart fullmagterna undergått den i mom. 1 af nästföregående §

(Föreslagen lydelse:)

»Så snart fullmagterna undergått den i mom. 1 af nästföregående §

(Nuvarande lydelse:)

föreskrifna granskning samt berättelse om förloppet dervid blifvit af chefen för Justitiedepartementet, eller den i hans ställe förordnad är, meddelad Kamrarna, hvar i hvad dess ledamöter angår, begäre hvardera Kammaren ofördröjligen hos Konungen, medelst deputation, talman och vice talman, dem Konungen då för hvardera Kam-maren, bland dess ledamöter, utnämner.

Talman och vice talman aflägga inför Konungen följande ed: »Jag N. N., utnämnd och förordnad att vid denna riksdag varatalman (vice talman) i Första (Andra) Kammaren, lofvar och svär, vid Gud och Hans heliga evangelium, att jag vill och skall med all min förmåga upprätthålla och försvara konungamagten och Riksdagens rättigheter, i öfverensstämmelse med rikets Regeringsform. Jag skall och ställa mig till ovilkorlig efterlefnad rikets öfriga grundlagar. Detta allt lofvar jag troget hålla, så sant mig Gud hjälpe till lif och själ.»

Då i något af de fall, som i 91, 93 och 94 §§ Regeringsformen omförmälas, Riksdagen på de i samma grundlags 95 § nämnde vederböran-des kallelse sammanträder, eger hvar-dera Kammaren att, inom sig, välja talman och vice talman, *hvilka inför Kam-maren aflägga den föreskrifna eden.*

Innan talmän äro förordnade eller valde, efter ty ofvan sägs, föres i hvardera Kammaren ordet af den der-städes närvarande ledamot, som de flesta riksdagar bevistat, och, der två eller flere ledamöter i lika många riks-

(Föreslagen lydelse:)

föreskrifna granskning samt berättelse om förloppet dervid blifvit af chefen för Justitiedepartementet, eller den i hans ställe förordnad är, meddelad Kamrarna, hvar i hvad dess ledamöter angår, begäre hvardera Kammaren ofördröjligen hos Konungen, medelst deputation, talman och vice talman, dem Konungen då för hvardera Kam-maren, bland dess ledamöter, utnämner.

Då i något af de fall, som i 91, 93 och 94 §§ Regeringsformen omförmälas, Riksdagen på de i samma grundlags 95 § nämnde vederböran-des kallelse sammanträder, eger hvar-dera Kammaren att, inom sig, välja talman och vice talman.

Innan talmän äro förordnade eller valde, efter ty ofvan sägs, föres i hvardera Kammaren ordet af den der-städes närvarande ledamot, som de flesta riksdagar bevistat, och, der två eller flere ledamöter i lika många riks-

dagar deltagit, den af dem, som är dagar deltagit, den af dem, som är
 till lefnadsåren äldst.» till lefnadsåren äldst.»

Stockholm den 23 Mars 1886.

På Utskottets vägnar:

MAGNUS HALLENBORG.

N:o 4.

Ank. till Riksd. Kansli den 23 Mars 1886, kl. 2 e. m.

Konstitutions-Utskottets Memorial, angående ändring af § 54 Regeringsformen.

Vid behandlingen af Herr E. J. Ekmans af Utskottet tillstyrkta motion om den ändring i § 33 Riksdagsordningen, att talmans- och vice talmanseden afskaffas, har Utskottet icke kunnat undgå att rigta sin uppmärksamhet äfven på öfriga i grundlagarne förekommande eder. Dessa äro den i § 5 mom. 3 Tryckfrihetsförordningen föreskrifna ed, som skall afläggas af den utsedda juryn i tryckfrihetsmål, samt den ed, som enligt § 54 Regeringsformen Konungen eger fordra af de särskilda deputerade, som Kamrarnarne, der Konungen det äskar, hafva att utvälja, för att med Honom öfverlägga om ärenden, dem Han pröfvar böra hemliga hållas.

Hvad jurymannaeden beträffar, så har Utskottet så mycket mindre anledning att föreslå densamma afskaffande, som, derest en dylik åtgärd öfver hufvud skulle kunna anses rådlig, densamma endast torde kunna komma i fråga att vidtagas i samband med domareedens upphäfvande. Med afseende åter på den i § 54 Regeringsformen stadgade ed är förhållandet ett annat. Om denna ed gäller utan tvifvel detsamma som om talmans- och vice tal-